

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Gf. III. 30.060/2013/9. szám

Z á r a d é k :

Jelen ítélet kijavítva a 10. sorszámú végzéssel.
, 2013. május hó 28. napján
. Madarász Anna sk a tanács elnöke

A Debreceni Ítéltábla a Kálóczy, Bagi és Wittner Ügyvédi Iroda (ügyvédi iroda címe, ügyintéző: Dr. Bagi János Zoltán ügyvéd) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek-, a Bori László Márk ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt alperes neve I.r. és alperes neve II. r. (alperesek címe) alperesek ellen 8 407 761 Ft tőke és késedelmi kamatai, 3 108 373 Ft további késedelmi kamat megfizetése, valamint ajándékozási és tartási szerződés relatív hatálytalanságának megállapítása és jogkövetkezményeinek alkalmazása iránt indított perében, a Nyíregyházi Törvényszék 2012. szeptember 11. napján kelt, 7.G.15-12-040.063/15. számú ítélete ellen az I-II. r. alperesek részéről 16. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban - a 2013. május 28. napján megtartott nyilvános fellebbezési tárgyaláson - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az I. r. alperest, hogy felhívásra, az abban foglaltak szerint fizessen meg az államnak 920 000 (Kilencszázhuszezer) Ft feljegyzett fellebbezési illetéket, és kötelezi az I. és II. r. alpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg ugyanilyen módon az államnak 880 000 (Nyolcszáznyolcvanezer) Ft feljegyzett fellebbezési illetéket.

Kötelezi az I. r. alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 346 075 (Háromszáznegyvenhatezer-hetvenöt) Ft másodfokú perköltséget, és kötelezi az I. és II. r. alpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 336 550 (Háromszázharminchatezer-ötszázötven) Ft másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

Az I. r. alperes - aki 1995. óta a jánkmajtisi gyógyszertár tulajdonosa - 1996-ban lépett szerződéses kapcsolatba a felperessel. A felperes, mint szállító és az I. r. alperes, mint megrendelő 2007. február 23. napján szállítási szerződést kötöttek a felperes által forgalmazott teljes termékkörre.

A szerződés rendelkezései szerint a fizetés átutalással történik, késedelmes fizetés esetén pedig az I. r. alperes évi 20 % késedelmi kamat megfizetésére vállalt kötelezettséget.

A felperes és az I. r. alperes között a szállítási szerződés alapján folyamatos szállítások történtek, 2009. február és május hónapok között azonban az I. r. alperes jelentős összegű vételárral késedelembe esett.

A felperes kérelmére Dr. G.G. közjegyző által 518 036 Ft tőke és kamatai megfizetése iránt 22.019/Ü/.../2011/2. szám alatt kiállított fizetési meghagyás 2011. május 5. napján jogerőre emelkedett. A jogerős fizetési meghagyás alapján a felperes végrehajtási eljárást kezdeményezett az I. r. alperessel szemben, és ezen eljárás során szerzett tudomást arról, hogy 2009. november 12. napján az I. r. alperes, mint ajándékozó és a II. r. alperes - aki az I. r. alperes gyermeke -, mint megajándékozott között ajándékozási szerződés, valamint 2009. december 13. napján az I. r. alperes, mint eltartott és a II. r. alperes, mint eltartó között tartási szerződés jött létre.

A végrehajtási eljárás során kizárólag az I. r. alperes nyugdíjára irányuló letiltás volt eredményes.

A 2009. november 12. napján kelt ajándékozási szerződés tárgya az ajándékozó kizárólagos tulajdonát képező, a ...-i 372. hrsz. alatt nyilvántartott „gyógyszertár” volt, amelynek a forgalmi értékét a szerződésben a felek 11 000 000 Ft-ban határozták meg, és rögzítették azt is, hogy az ingatlant a tulajdoni lap szerint milyen terhek terhelik.

A szerződés tartalmazta azt is, hogy a megajándékozott az ajándékozási szerződés megkötése előtt is az ingatlan birtokában volt, a megajándékozó pedig a szerződéskötést követően is birtokon belül marad.

A szerződés alapján a földhivatal bejegyezte a II. r. alperes kizárólagos tulajdonjogát az ingatlan-nyilvántartásba. Az ingatlant jelenleg a ... Takarékszövetkezet megillető, 4 000 000 Ft, 7 000 000 Ft, további 7 000 000 Ft és 10 000 000 Ft és járulékai erejéig terjedő jelzálogjog, valamint a takarékszövetkezet 2014. december 5. napjáig fennálló vételi joga terheli.

A 2009. december 13. napján kelt tartási szerződéssel az I. r. alperes, mint eltartott a II. r. alperesre, mint eltartóra ruházta a ...-i 0197/18. hrsz. alatt nyilvántartott, „szántó” megjelölésű ingatlan 413/797-ed tulajdoni hányadát, az eltartó pedig ennek fejében vállalta, hogy az eltartottnak természetbeni tartást nyújt, és biztosítja a ...-i 372. hrsz. alatti „gyógyszertár” megjelölésű ingatlanban az eltartott lakhatását, részére napi háromszor étkezést, a lakás kétnaponkénti tisztántartását és kéthetenkénti nagytakarítást, segítséget nyújt az eltartott ápolásában, gyógyítatásában, a szükséges gyógyszerek biztosításában, az eltartott halála esetén vállalja az illő eltemettetést. A tartási szolgáltatások értékét a felek havonta 15 000 Ft összegben állapították meg, a tartási szerződés tárgyát képező ingatlanrész értékét pedig 100 000 Ft-ban.

A földhivatal az ingatlanra bejegyezte a II. r. alperes tulajdonjogát és az I. r. alperest megillető tartási jogot is. Az ingatlant a ... Takarékszövetkezet 10 000 000 Ft és járulékai erejéig megillető jelzálogjog, és 2014. december 5-éig fennálló vételi jog terheli.

Az 1990-es évek vége óta az I. r. alperes házastársának a látásával problémái voltak, 2005. évben kétszer is megműtötték, 2006. évben pedig már szinte teljes mértékben elveszítette a látását. A gyógykezelése során mindvégig a II. r. alperes segítette, kísérte őt, az I. r. alperes a házastársának betegségét követően csak a II.r. alperesre tudott támaszkodni. Az utóbbi években az I. r. alperes egészségi állapota is jelentősen megromlott, szívproblémái miatt műtéten esett át.

A felperes és az I. r. alperes között létrejött szállítási szerződésből eredően az I. r. alperesnek a felperes felé a jogerős fizetési meghagyásban foglalt követelésen kívül 8 407 761 Ft lejárt tőketartozása, ezen összeg 20 %-os kamatából álló tartozása, valamint a korábban és késedelmesen kiegyenlített számlákból fakadóan további 3 108 373 Ft késedelmi kamattartozása keletkezett.

A felperes a keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az I. r. alperest a Ptk. 379. §-a szerint vételár jogcímén 8 407 761 Ft lejárt tőke, és ennek 2012. április 19. napjától a kifizetés napjáig járó évi 20 %-os késedelmi kamata (a keresetlevél előterjesztésekor ennek összege 5 196 840 Ft volt), továbbá a korábbi számlák késedelmes kiegyenlítése folytán 3 108 373 Ft késedelmi kamat megfizetésére.

Kérte azt is, hogy a Ptk. 203. §-a alapján a bíróság állapítsa meg az I-II. r. alperesek között létrejött ajándékozási és tartási szerződés felperessel szembeni hatálytalanságát, és kötelezze a II. r. alperest annak tűrésére, hogy a felperes az I.r. alperessel szemben fennálló, összesen 8 925 797 Ft tőke és 108 373 Ft kamatkövetelését - amennyiben az I. r. alperessel szemben vezetett végrehajtás eredménytelen - végrehajtás útján a szerződések tárgyát képező vagyontárgyakból kielégítse.

Kérte az alperesek perköltségben való marasztalását is.

Az I. r. alperes az első tárgyalást megelőzően benyújtott előkészítő iratában a felperestől a vételárhátralék megfizetése iránti kereseti kérelem pontosítását kérte, azt állítva, hogy 2009. évben 5 051 304 Ft-ot átutalt.

A felperes igazolta, hogy az I. r. alperes átutalását 2009. szeptember 8. és 2009. november 20. napja között jóváírta, ezért ezt követően az I. r. alperes már nem vitatta a felperes vételárhátralék megfizetése iránti kereseti kérelmét.

Az I-II. r. alperesek kérték a felperesnek a szerződések hatálytalanságának megállapítása iránti keresete elutasítását.

Arra hivatkoztak, hogy a szerződések megkötését az I. r. alperes és házastársának egészségügyi állapota indokolta. Családi megállapodás született arról, hogy mivel a II. r. alperes a szülők tartásában és gondozásában lényegesen nagyobb szerepet vállalt, mint leánytestvére, ezért viszonzásképpen a II. r. alperes kapja meg a perbeli ingatlanokat. Állították, hogy az ingatlanok átadásával a feleknek nem volt fedezetelvonó szándéka, mivel tulajdonképpen az ajándékozási szerződés is visszerhes jellegű.

A megállapodás tényének bizonyítása érdekében kérték a II. r. alperes leánytestvérének a tanúkénti meghallgatását, ezt azonban az elsőfokú bíróság, mint szükségtelent mellőzte.

Utaltak arra is, hogy a perbeli ingatlanok egyébként sem szolgáltathatnak tényleges fedezetet, mivel azokat több jelzálogjog és vételi jog is terheli.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét alaposnak találta, és kötelezte az I. r. alperest, hogy 90 napon belül fizessen meg a felperesnek 8 407 761 Ft-ot és ennek 2012. április 19. napjától járó évi 20 %-os késedelmi kamatát, valamint 3 108 337 Ft késedelmi kamatot, és 645 450 Ft perköltséget.

Megállapította, hogy az alperesek által a ...-i 372. hrsz. alatti ingatlanra 2009. november 12. napján megkötött ajándékozási szerződés, és a ...-i 0197/18. hrsz. alatti ingatlan 413/797-ed tulajdoni hányadára 2009. december 13. napján megkötött tartási szerződés a felperessel szemben hatálytalan, és kötelezte a II. r. alperest annak tűrésére, hogy a felperes - amennyiben az I. r. alperessel szembeni végrehajtás nem vezet eredményre - a fenti követelését, valamint Dr. G.G. közjegyző 22.019/Ü/.../2011/2. számú jogerős fizetési meghagyása szerinti követelését a fenti ingatlanokra vezetett végrehajtás útján elégítse ki. Az alpereseket egyetemlegesen kötelezte, hogy fizessenek meg a felperesnek 90 napon belül 1 088 000 Ft perköltséget.

Ítélete indoklásában az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy a felperesnek a vételárhátralék megfizetése iránti keresete tárgyában az I. r. alperes elismerése alapján döntött.

A felperesnek a szerződések hatálytalanságának megállapítására irányuló keresetével kapcsolatban az elsőfokú bíróság rámutatott, hogy mivel a II. r. alperes az I. r. alperes gyermeke, ezért mindkét perbeli szerződés tekintetében a Ptk. 203. § (1)-(3) bekezdései alapján vélelmezni kell a rosszhiszeműséget, és az ingyenességet. A perbeli esetben azonban a bíróság elfogadhatónak találta a szerződések megkötésének az alperesek által előadott indokait, és arra is tekintettel, hogy a tartási szerződéssel átruházott ingatlan forgalmi értékét a felek 100 000 Ft-ban, míg a rendszeresen nyújtott tartási szolgáltatások értékét havi 15 000 Ft-ban határozták meg, ezért azt állapította meg, hogy az ajándékozási szerződés ténylegesen a később megkötött tartási szerződésre tekintettel jött létre, nem tekinthető ingyenesnek.

Az elsőfokú bíróság utalt a bírósági gyakorlatra, miszerint a tulajdont szerző fél rosszhiszeműsége akkor állapítható meg, ha a szerződés megkötésekor tudott, vagy tudnia kellett az átruházót terhelő követelésről, és arról, hogy a szerződéskötéssel elvonják a jogosult kielégítési alapját.

A perbeli szerződéseket az alperesek a felperesi követelés alapját képező számlák 2009. február 15. és 2009. május 6. napja közötti kiállítását követően kötötték. Az I. és a II. r. alperes ebben az időpontban az ajándékozási szerződésben rögzítetten is egy háztartásban élt, ezért az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a II. r. alperesnek tudnia kellett az I. r. alperest terhelő tartozásról, és arról, hogy a perbeli szerződések tárgyát képező ingatlanok a felperes követelésének a kielégítési alapjául szolgálhatnak.

Mivel a bírósági gyakorlat szerint a fedezetelvonó szerződés relatív hatálytalanságának vizsgálata körében közömbös, hogy a szerződést kötő feleket nem a fedezetelvonás, hanem egyéb gazdasági megfontolások motiválták, ezért a perbeli szerződések fedezetelvonó jellegét kell megállapítani akkor is, ha annak célja kizárólag az alperesek által állított családi megállapodás realizálása volt.

A felperes a perben bizonyította, hogy a perbeli szerződések tárgyát képező ingatlanok elvonása részben, vagy egészen megakadályozta a követelésének kielégítését, tekintettel arra, hogy a jogerős fizetési meghagyás alapján indult végrehajtási eljárásban követelése kielégítési alapját az I. r. alperes nyugellátása csupán minimális összegben fedezte.

Az elsőfokú bíróság kifejtette azt is, hogy a szerződések fedezetelvonó jellegének és hatálytalanságának megállapításánál közömbös az a körülmény is, hogy azok tárgya

menyiben lenne elegendő a hitelező követelésének a kielégítésére, így nem kellett jelentőséget tulajdonítani az ingatlanokat terhelő jelentős összegű jelzálogjogoknak, illetve vételi jogoknak.

A perbeli esetben pedig az elsőfokú bíróság megállapíthatónak találta azt, hogy az ajándékozási és tartási szerződés tárgyát képező ingatlanok a felperes igényének kielégítési alapját képezhették, és a szerződések megkötésével a kielégítési alap részben vagy egészben elvonásra került, ezért az alpereseket a felperes mindkét kereseti kérelmében marasztalta.

Az I. r. alperes kérelmére a Pp. 217. § (2) bekezdése szerint a teljesítési határidőt az elsőfokú bíróság 90 napban határozta meg, mert az I. r. alperes pervitele nem volt rosszhiszeműnek tekinthető, és a tartozásösszege is indokolta az általánosnál hosszabb teljesítési határidő megállapítását.

A vételárhátralék jogcímén előterjesztett kereset tárgyában az Itv. 58. § (2) bekezdésének analóg alkalmazásával az elsőfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy az illeték mérséklésének van helye, és az I. r. alperest perköltségként a 691 000 Ft lerótt kereseti illeték 30 %-ának, 217 300 Ft-nak, valamint a felperes jogi képviselője bruttó 438 150 Ft összegű ügyvédi munkadíjának a felperes javára történő megfizetésére kötelezte, és megállapította, hogy a felperes jogosult 483 700 Ft többletilleték visszaigénylésére.

A szerződés hatálytalanságának a megállapítása és jogkövetkezményeinek alkalmazása iránti kereseti kérelem pertárgyértékét az elsőfokú bíróság a fedezeti ingatlanok értékében, összesen 11 100 000 Ft-ban állapította meg, és a felperes által lerótt 722 000 Ft illetékből 666 000 Ft, valamint a bruttó 422 000 Ft összegű ügyvédi munkadíj megfizetésére a peresztes alpereseket egyetemlegesen kötelezte, míg 56 000 Ft többletilleték tekintetében megállapította, hogy azt a felperes jogosult visszaigényelni.

Az ítélet ellen az I-II. r. alperesek nyújtottak be fellebbezést, melyben elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének a hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására, és újabb határozat hozatalára utasítását, másodlagosan pedig az elsőfokú bíróság ítéletének - tartalma szerint - a részbeni megváltoztatását, és a felperesnek az alperesek között létrejött ajándékozási és tartási szerződések vele szembeni hatálytalanságának megállapítása iránti, és ezzel összefüggésben a II. r. alperesnek a fenti ingatlanból végrehajtás útján való kielégítésének tűrésére kötelezése iránti keresetének az elutasítását kérték.

Fellebbezésük indokaként előadták, hogy az elsőfokú bíróság a perben megtartott második tárgyaláson hozott ítéletet, és a felperes keresetét azért találta megalapozottnak, mert az alperesek a perben nem tudták bizonyítani azt, hogy az általuk kötött szerződések nem minősülnek fedezetelvonó szerződésnek.

Sérrelmezték, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 3. § (3) bekezdésében írt tájékoztatási kötelezettségének nem tett eleget, nem oktatta ki az alpereseket a bizonyítási kötelezettségükről, ennek hiányában viszont elmaradt a szükséges bizonyítási eljárás lefolytatása is, illetve az alperesek a bizonyítási kötelezettségük ismerete nélkül nem tudták előterjeszteni további indítványukat.

Ezért az elsőfokú ítélet megalapozatlan, a bizonyítási kötelezettségekről való kioktatás hiánya pedig az elsőfokú bíróság ítéletének a hatályon kívül helyezését eredményezik.

Megismételték azt - az elsőfokú eljárásban előadott, a felperes által sem vitatott - a tényállításukat, miszerint az I. r. alperes 2009. év első felében összesen 19 114 533 Ft

kifizetést eszközölt, és ingatlant is adott el annak érdekében, hogy a felperessel szembeni fizetési kötelezettségeit teljesíteni tudja. A felperes követeléseinek folyamatos kielégítésére a perbeli időszakban az I. r. alperes további fedezettel is rendelkezett. Ugyanakkor ebben az időszakban az I. r. alperesnek milliós nagyságrendű, nem várt, munkavállalói követeléseket is ki kellett elégítenie.

Álláspontjuk szerint a felperes javára teljesített kifizetések, illetve a felperessel a fizetési megoldásokról történt tárgyalások is azt igazolják, hogy az I. r. alperes nem kívánta a felperes követelésének a fedezetét elvonni.

Utaltak arra, hogy az elsőfokú eljárásban ebben a körben az elsőfokú bíróság nem folytatott le bizonyítást, az alperesek kioktatásának hiányában nem is vizsgálta meg azt, hogy a perbeli időszakban az I. r. alperes milyen fedezettel rendelkezett.

Előadták, hogy a perben az alperesek becsatolták a felperes és az I. r. alperes között korábban létrejött szerződéseket, és a 2007. évben kötött szerződés mellékletét is. A felek megállapodása szerint a felperes 18 000 000 Ft összeghatárig hitelkeretet is biztosított az I. r. alperesnek, azaz az I. r. alperes ezen összeghatárig előre vásárolhatott ún. utólagos kiegyenlítéssel. A felperes ezt a hitelkeretet egyoldalúan zárta le a megállapodás módosítása, vagy felmondása nélkül, ezáltal elzárta az I. r. alperest az áruk „megforgatásától”.

Az I. r. alperes több alkalommal próbált a felperessel egyeztetni az adósság rendezése, és az áruk előreszállításának biztosítása érdekében, az I. r. alperes még a felperes által kért inkasszós megállapodást is aláírta. A felperesi magatartás következtében került az I. r. alperes olyan hátrányos helyzetbe, hogy a felperes felé fennálló tartozását nem tudta a továbbiakban a megrendelések teljesítéséből kiegyenlíteni, ezért a felperes a Ptk. 4. § (4) bekezdése szerint saját felróható magatartására előnyök szerzése érdekében nem hivatkozhatott. A felperes szerződésszegő magatartása nem eshet az I. r. alperes terhére.

Hiányolták, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásából nem derül ki az, hogy az elsőfokú bíróság értékelte-e ezeket az alperesi hivatkozásokat, holott a felperes felróhatóságának vizsgálata nélkül a döntése megalapozatlan.

Fenntartották azt az álláspontjukat is, hogy a zálogjoggal és vételi joggal terhelt ingatlanok ténylegesen nem jelenthették a felperes követelésének fedezetét, mivel abból a felperes nem elégíthette volna ki magát.

Sérrelmezték, hogy az elsőfokú bíróság, noha elfogadta az alperesek előadását az ún. családi megállapodás kérdésében, és azt, hogy a perbeli szerződések valójában visszterhes szerződéseknek minősülnek, ennek ellenére a fedezetelvonó jelleget csupán a rosszhiszeműség fennállása alapján is megállapította.

Kifogásolták, hogy a rosszhiszeműség tekintetében nem volt bizonyítási eljárás lefolytatva, kioktatás hiányában az alperesek nem tudták ebben a körben a bizonyítási indítványukat megtenni.

Azt is állították, hogy az elsőfokú bíróság túlterjeszkedett a felperes kereseti kérelmében, mivel a felperes kereseti kérelmében megjelölt 8 925 797 Ft tőkekövetelés és 3 108 373 Ft kamatkövetelésen túl a jogerős fizetési meghagyás szerinti követelés végrehajtás útján történő kielégítésének túrésára is kötelezte a II. r. alperest.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását, és az alpereseknek a másodfokú perköltsége megfizetésére kötelezését kérte.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a perben nem vétett eljárási hibát, mivel az alperesek jogi képviselővel jártak el, és a Pp. 7. § (2) bekezdése kifejezetten kimondja, hogy a bíróságot kizárólag akkor terheli a kitanítási kötelezettség, ha a peres fél jogi képviselő nélkül jár el.

Utalt arra, hogy az elsőfokú bíróság az 5. sorszámú idéző végzésében, illetve a 2012. június 26. napján megtartott tárgyalásról felvett jegyzőkönyvbe foglalt végzésében külön felhívta az alperesi jogi képviselő figyelmét bizonyítási indítványa előterjesztésére. Az elsőfokú bíróság döntése a teljes körűen feltárt tényálláson alapul, további bizonyítási eljárás lefolytatásának nincs helye.

Állította, hogy az elsőfokú eljárás során az alperesek nem hivatkoztak arra, hogy 2009. év első felében összesen 19 114 533 Ft összegű kifizetést teljesítettek a felperes irányába, ezért erre a tényre a Pp. 235. § (1) bekezdésének rendelkezése szerint a fellebbezésben már nem hivatkozhattak.

Ezen túl az a tény, hogy az I. r. alperes törlesztgette a tartozásait, még nem bizonyítja azt, hogy a perbeli szerződések nem fedezetelvonó céllal kerültek megkötésre.

Megjegyezte, hogy az alperesek fellebbezéséhez mellékelte kimutatást egyébként sem támasztja alá semmilyen dokumentum.

Előadta, hogy a felperes keresetleveléhez mellékelte, 2007. február 23. napján megkötött szállítási keretszerződés alapján az I. r. alperes eleinte még többnyire határidőben teljesített, 2007 júliusától kezdődően azonban a számlák megfizetésével kisebb-nagyobb késedelembe esett. 2009 februárjától kezdődően több számla kiegyenlíttetlenül maradt, ezért a felperes 2009. június 26. napján szüntette meg az I.r. alperessel szemben a szállításokat, vagyis életbe lépett a hitelkeret korláton felül a 30 napos türelmi idő. Ez azt jelentette, hogy a számlák fizetési határidejét követő 31. napon a felperes rendszere letiltotta a további vásárlásokat. Ebben az időpontban az I. r. alperesnek a 30 napon túl lejárt tartozása 11 800 000 Ft volt, teljes tartozása pedig 15 300 000 Ft.

A felperes 2010 októberéig havonta küldött az I. r. alperes részére fizetési felszólításokat, így tehát az I. r. alperes tudott fizetési késedelméről és tartozásának mértékéről is, annak ellenére, hogy 2009. évben ténylegesen teljesített kifizetéseket.

Utalt arra, hogy a peres felek között létrejött szállítási keretszerződés 1.3. pontja a Ptk. 379. § (1) bekezdésével összhangban úgy rendelkezik, hogy a megrendelő kötelezettsége a számlán szereplő ellenértéknek a számlán feltüntetett határidőig történő megfizetése.

A szállítási keretszerződés 4.4. pontjában a felperes fenntartotta magának a jogot, hogy a megrendelő részére egyoldalúan meghatározza azt a felső összeghatárt (hitelkeretet), amelyet az egy adott időpontban kifizetetlen számlák összesített értéke nem haladhat meg. A felperes tehát szerződésszerűen járt el, és nem tanúsított felróható magatartást, amikor az I. r. alperes tetemes összegű tartozásaira tekintettel megszüntette a hitelkeretet. A hitelkeret megszüntetésére kizárólag az I.r. alperes késedelme miatt került sor.

A felperes osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját a tekintetben, hogy a perben a bíróságnak nem volt feladata egy esetleges végrehajtási eljárás kimenetelének a prognosztizálása, csupán azt kellett vizsgálnia, hogy a szerződések tárgyát képező vagyontárgy kielégítési alapját képezhette-e a felperes követelésének, és hogy ez a kielégítési alap részben, vagy egészben elvonásra került-e. Az elsőfokú bíróság a jogszabály rendelkezései szerint állapította meg a perbeli szerződések fedezetelvonó jellegét függetlenül attól, hogy a szerződések tárgyát képező ingatlanokra milyen terhek kerültek bejegyzésre.

A felperes álláspontja szerint az alperesek a perben a tartási szerződés vonatkozásában nem bizonyították a visszterhesség fennállást, mivel a tartási szerződéssel átruházott ingatlan forgalmi értéke nem áll arányban a rendszeresen nyújtott tartási szolgáltatások értékével, amely tartási szolgáltatások a Csjt. 61. § (1) bekezdésének megfelelően a tartási szerződés megkötése nélkül is a II. r. alperes, mint gyermek kötelessége lenne. Az elsőfokú bíróság ítélete azonban helyesen állapította meg, hogy még ha az alpereseknek sikerül is megdönteniük a Ptk. 203. §-ában írt, a hozzátartozók közötti jogügylet esetében fennálló ingyenességre vonatkozó vélelmet, a rosszhiszeműség vélelmét nem tudták megdönteni. Így a perbeli szerződések fedezetelvonó jellege megállapítható volt.

Kifejtette, hogy az alperesek tévesen értelmezték a felperes kereseti kérelmét, mert bár a felperes vételárhátralék címén 8 407 761 Ft tőke megfizetésére kérte kötelezni az I. r. alperest, a perbeli szerződések relatív hatálytalanságának megállapítása iránti kérelmében a II. r. alperest az I. r. alperessel szemben fennálló, összesen 8 925 797 Ft tőkekövetelés, valamint 3 108 373 Ft kamatkövetelés végrehajtás útján a fenti vagyontárgyakból történő kielégítésének a tűrésére kérte kötelezni. A 8 925 797 Ft összeg pedig tartalmazza a jogerős fizetési meghagyásban érvényesített 518 036 Ft-os felperesi követelést is.

Az I. és II. r. alperesek fellebbezése nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a felperes vételárhátralék és járulékai megfizetése, valamint az I-II. r. alperesek között létrejött ajándékozási és tartási szerződés felperessel szembeni hatálytalanságának a Ptk. 203. §-a alapján történő megállapítása és jogkövetkezményei alkalmazása iránt előterjesztett keresete elbírálásához a bizonyítást kellő mélységben lefolytatta, a tényállást a felek előadásának, és a bizonyítékoknak az összevetésével, okszerű mérlegeléssel, helyesen állapította meg, és az irányadó jogszabályok helyes alkalmazásával helytálló jogi következtetésre jutott. A keresetnek helytadó döntése megalapozott és jogszerű, azt meggyőző, minden releváns kérdésre kiterjedő, helytálló indokolással látta el, amely kiegészítést nem igényel, az abban foglaltakkal az ítéletábla teljes egészében egyetért.

Ezért az ítéletábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Polgári perrendtartásról szóló többször módosított 1952. évi III. törvény (Pp.) 253. §-ának (2) bekezdése alapján - utalva a Pp. 254. § (3) bekezdésére is - annak helyes indokai alapján hagyta helyben.

Az alperesek fellebbezése nem volt alkalmas arra, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének megalapozottsága, illetve jogszerűsége tekintetében aggályt ébresszen.

Az alperesek alaptalanul hivatkoztak arra, hogy az elsőfokú bíróság nem teljesítette a Pp. 3. § (3) bekezdésében előírt tájékoztatási kötelezettségét, ennek hiányában nem terjeszthették elő bizonyítási indítványukat, így nem lettek tisztázva a megalapozott ítélethez szükséges tények, közöttük az is, hogy a perbeli szerződések valóban fedezetelvonóak voltak-e.

Az ítéletábla az elsőfokú eljárás anyagából azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság eljárási szabálysértést nem követett el, a szükséges tájékoztatási kötelezettségének eleget tett, és perrendtartásszerűen folytatta le a szükséges bizonyítást is. A második tárgyaláson a rendelkezésre álló peradatokból megalapozott döntést hozhatott.

Az elsőfokú bíróság az ítélete indokolásában rögzítette, hogy a tényállást a peres felek jogi képviselője által tett nyilatkozatok, és az okirati bizonyítékok alapján állapította meg. Az ügyben tartott második tárgyaláson az alperesek jogi képviselője a szállítási szerződésből eredeti vételárhátralékra vonatkozó kereseti kérelem tekintetében elismerő nyilatkozatot tett, ezért az elsőfokú bíróság mellőzte az ezzel kapcsolatos tényállás megállapításának részletesebb indokait.

A felperes másik kereseti kérelme arra irányult, hogy a bíróság a Ptk. 203. §-a alapján állapítsa meg az I-II. r. alperesek közötti ajándékozási és tartási szerződés felperessel szembeni hatálytalanságát, és alkalmazza annak jogkövetkezményét.

Ebben a körben az elsőfokú bíróság helyesen jelölte ki és vizsgálta meg a Ptk. 203. §-ának a rendelkezéseiben foglalt feltételek fennállását, és annak eredményeképpen helyes ténybeli és jogi megállapításra jutott.

A Ptk. 203. § (1)-(2) és (3) bekezdései szerint az a szerződés, amellyel harmadik személy igényének kielégíti alapját részben vagy egészben elvonták, e harmadik személy irányában hatálytalan, ha a másik fél rosszhiszemű volt, vagy reá nézve a szerződésből ingyenes előny származott. A rosszhiszeműséget és az ingyenességet vélelmezni kell - többek között -, ha a jogi személy a tagjával vagy vezető tisztségviselőjével, illetve annak hozzátartozójával köt ilyen szerződést.

A perben nem vitatott tény volt az, hogy a II. r. alperes az I. r. alperes gyermeke, ezért az ajándékozási és tartási szerződés vonatkozásában a rosszhiszeműséget, illetve az ingyenességet vélelmezni kell.

Az elsőfokú bíróság vizsgálta a törvényi vélelem mindkét vagylagos feltételének a megvalósulását, és helytállóan jutott arra a megállapításra, hogy még ha az ingyenesség feltétele nem is valósult meg - mert az I-II. r. alperes között létrejött tartási és ajándékozási szerződés tartalmát illetően nem tekinthető ingyenesnek -, az alperesek a rosszhiszeműséget, illetve annak vélelmét nem tudták megdönteni.

Az elsőfokú bíróság helyesen alkalmazta a törvény rendelkezéseit, miszerint a tulajdont szerző fél rosszhiszeműsége abban az esetben állapítható meg, ha a szerződés megkötésekor tudott, vagy tudnia kellett az átruházót terhelő követelésről, és arról, hogy a szerződéssel a jogosult kielégítési alapját vonják el.

Az elsőfokú bíróság által értékelt perbeli adatok (a felperesi követelés alapjául szolgáló számlák kiállításának 2009. február 15. és 2009. május 6. napja közötti időszaka, a keresettel támadott szerződések megkötésének) 2009. november 12. és 2009. december 13. napja közötti időpontjai, és az a tény, hogy az I-II. r. alperes közös háztartásban élt) alapján helyesen következtetett arra, hogy a II. r. alperesnek tudnia kellett az I. r. alperest terhelő tartozásról, és arról is, hogy a felperes követelésének kielégítési alapjául szolgálhat az ajándékozási és tartási szerződés tárgyát képező ingatlan-illetőség, illetve, hogy a megállapodásokkal a jogosult kielégítési alapját vonják el.

Az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában helyesen hangsúlyozta azt a fő jogi érvet, miszerint a fedezetelvonó szerződés relatív hatálytalanságának vizsgálata körében közömbös az, hogy a szerződést kötő feleket nem a fedezetelvonás, hanem egyéb gazdasági megfontolások motiválták.

A szerződés fedezetelvonó jellegének és hatálytalanságának megállapításánál az is közömbös, hogy az átruházott ingatlant milyen összegű jelzálogjog vagy vételi jog terheli.

A törvény a fedezetelvonásnak az objektív feltételeit határozza meg, amikor a Ptk. 203. §-a alapján a szerződés hatálytalanságának a megállapítását ahhoz köti, hogy azzal harmadik személy igényének a kielégítési alapját részben, vagy egészben elvonták.

Az elsőfokú bíróság tehát helytállóan foglalta el azt az álláspontot, miszerint a perbeli szerződések fedezetelvonó jellegét nem érinti az, hogy a két szerződés megkötésének a kizárólagos célja az alperesek által állított családi megállapodás volt, mert ez a fedezetelvonó jellegüket nem érinti.

Miután a nem vitatott tényekből a megalapozott jogi következtetések levonhatók voltak, ezért a további bizonyítás felvétele nem volt indokolt.

Az I-II. r. alperesek a fellebbezési tárgyaláson - arra az esetre, amennyiben az ítélet tábla helyben hagyja az elsőfokú bíróság ítéletét - kérték az elsőfokú bíróság által megállapított 90 napos teljesítési határidő további 30 nappal történő meghosszabbítását.

A felperes a kérelemre úgy nyilatkozott, hogy elsődleges érdeke fűződik ahhoz, hogy a követeléséhez minél hamarabb hozzájusson, ám ha feltétlenül szükséges, az esetben hozzájárul a teljesítési határidő meghosszabbításához.

Az ítélet tábla nem teljesítette az alpereseknek a teljesítési határidő meghosszabbítására irányuló kérelmét, mert az volt az álláspontja, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 217. § (2) bekezdésében írtak szerint a felek méltányos érdekeinek helyes mérlegelése alapján állapította meg a teljesítési határidőt 90 napban, a kötelezettség természetére tekintettel pedig nem indokolt annak a meghosszabbítása. Maguk az I-II. r. alperesek sem adtak magyarázatot arra, hogy a további 30 nappal meghosszabbított teljesítési idő milyen okból és mennyiben befolyásolja a felperes javára megítélt marasztalási összeg megfizetését.

Az ítélet tábla a másodfokú eljárás során észlelte, hogy az elsőfokú bíróság - bár az ítélet indokolása szerint teljes egészében helyt adott a felperes vételárhátralék, illetőleg a szerződések hatálytalanságának megállapítása és jogkövetkezményeinek alkalmazása iránti kereseti kérelmének, és az alpereseket a kereset szerint marasztalta - az ítélete rendelkező részében nem rendelkezett a vételár jogcímén 8 407 761 Ft lejárt tőkekövetelés után járó, a kereset előterjesztéséig felhalmozott 5 196 840 Ft-ban összegezett késedelmi kamatkövetelés megfizetéséről.

A felperes fellebbezést ez okból nem terjesztett elő, az ítélet táblától kérte az elsőfokú bíróság ítéletének kiegészítését hivatalból arra hivatkozva, hogy az elsőfokú bíróság elé terjesztett keresetét fenntartotta, az elsőfokú ítélet indokolása szerint a bíróság teljes egészében helyt adott a keresetnek, így a hiányzó ítéleti rendelkezés pótlásának van helye. Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét nem egészítette ki a felperes kérelme szerint, ezt nem tehette meg egyrészt azért, mert a felperes az elsőfokú bíróság ítélete ellen nem fellebbezett, másrészt hivatalból a bíróság a Pp. 225. § (6) bekezdése értelmében csak a saját határozatát egészítheti ki, ha nem rendelkezett olyan kérdéssel, amelyről a rendelkezés jogszabály értelmében hivatalból kötelező.

Az elsőfokú bíróság ítéletének a kiegészítését a felperes az elsőfokú bíróságtól kérheti.

Az alperesek fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a másodfokú eljárással felmerült költségeiket maguk kötelesek fizetni.

Az ítélet tábla a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése és a 15. § (1) bekezdése alapján a másodfokú eljárásban pervesztes I. r. alperest kötelezte az elsőfokú bíróság ítéletének az őt a vételárhátralék felperes javára történő megfizetésére kötelező

rendelkezése elleni fellebbezésén le nem rótt, feljegyzett 920 000 Ft fellebbezési illeték felhívásra, az állam javára történő megfizetésére, valamint az I-II. r. alpereseket egyetemlegesen kötelezte, hogy ugyanilyen módon, felhívásra fizessenek meg egyetemlegesen az államnak a szerződések hatálytalanságát megállapító ítéleti rendelkezés elleni fellebbezésükön feljegyzett 880 000 Ft fellebbezési illetéket.

Az I. r. alperest kötelezte a felperes jogi képviselőjének a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés b.) pontja, (5) bekezdése, valamint a 4/A. §-ának (1) bekezdése alapján 272 500 Ft + áfa = 346 075 Ft ügyvédi munkadíjból álló perköltség felperes javára történő megfizetésére, valamint a szerződések hatálytalanságát megállapító ítéleti rendelkezés elleni fellebbezés eredménytelensége folytán a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alkalmazásával az I-II. r. alpereseket egyetemlegesen kötelezte a felperesnek a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet szerint számított 265 000 Ft + áfa = 336 550 Ft összegű ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltség megfizetésére.

Debrecen, 2013. május hó 28. napján

Dr. Madarász Anna sk a tanács elnöke, Cogoiné Dr. Boros Ágnes sk előadó bíró, Dr. Riczu András sk bíró

A kiadmány hitelül:

Kiadó

Debreceni Ítéltábla
Gf. III. 30.060/2013/10.

Z á r a d é k :

**Ez a végzés 2013. július hó 25. napján jogerős
és végrehajtható.**

**, 2013. augusztus hó 02. napján
. Madarász Anna sk a tanács elnöke**

A Debreceni Ítéltábla a Kálóczy, Bagi és Wittner Ügyvédi Iroda (ügyvédi iroda címe, ügyintéző: Dr. Bagi János Zoltán ügyvéd) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek-, a Bori László Márk ügyvéd (ügyvédi iroda címe) által képviselt alperes neve I.r. és alperes neve II. r. (alperesek címe) alperesek ellen 8 407 761 Ft tőke és késedelmi kamatai, 3 108 373 Ft további késedelmi kamat megfizetése, valamint ajándékozási és tartási szerződés relatív hatálytalanságának megállapítása és jogkövetkezményeinek alkalmazása iránt indított perében, a Nyíregyházi Törvényszék 2012. szeptember 11. napján kelt, 7.G.15-12-040.063/15. számú ítélete ellen az I-II. r. alperesek részéről 16.

sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban 2013. május 28. napján meghozott Gf.III.30.060/2013/9. számú ítélet kijavítása tárgyában meghozta a következő

k i j a v í t ó v é g z é s t :

Az ítélet tábla a Gf.III.30.060/2013/9. számú ítéletét kijavítani rendeli akként, hogy mellőzi a II. r. alperesnek az I. r. alperessel együtt történt egyetemleges kötelezését a 880 000 (Nyolcszáznyolcvanezer) Ft feljegyzett fellebbezési illeték állam javára, felhívásra történő megfizetésére.

Ez ellen a kijavító végzés ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül fellebbezéssel lehet élni, melyet a Kúriához címezve, a Debreceni Ítélet táblán kell írásban, 4 példányban előterjeszteni.

I n d o k o l á s :

Az ítélet tábla a 9. sorszámú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helyben hagyta, és kötelezte az I. r. alperest, hogy felhívásra, az abban foglaltak szerint fizessen meg az államnak 920 000 Ft feljegyzett fellebbezési illetéket, valamint kötelezte az I-II. r. alpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg ugyanilyen módon az államnak 880 000 Ft feljegyzett fellebbezési illetéket.

Az ítélet tábla utóbb észlelte, hogy a II. r. alperes nem illetékfeljegyzési jogban részesült, mint az I. r. alperes, hanem részére az elsőfokú bíróság személyes költségmentességet engedélyezett, ezért a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 1. §-a, illetve a 13. § (1) bekezdése szerint nem lehet kötelezni a meg nem fizetett illeték megfizetésére.

Az ítélet tábla ezért a 9. sorszámú ítéletét a Pp. 224. § (1) bekezdése szerint kijavította akként, hogy mellőzte a II. r. alperesnek az I. r. alperessel egyetemleges kötelezését a szerződések hatálytalanságát megállapító ítéleti rendelkezés elleni fellebbezésükön le nem rótt, 880 000 Ft feljegyzett fellebbezési illeték megfizetésére.

A kijavító végzés ellen a Pp. 224. § (4) bekezdése szerint biztosított jogorvoslatot.

Debrecen, 2013. május hó 28. napján

. Madarász Anna sk a tanács elnöke, Cogoiné Dr. Boros Ágnes sk előadó bíró, Dr. Riczu András sk bíró

A kiadmány hitelül:

Kiadó